

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การเบิกค่ารักษาพยาบาลตามกฎหมายกระทรวงกำหนดสาขา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือก และประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕

กรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้มีหนังสือ ส่วนที่ ๖๕๐๓.๕/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ด้วยกฎกระทรวง กำหนดสาขา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือก และประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ได้กำหนดให้ศิลปินแห่งชาติได้รับประโยชน์ตอบแทน ค่ารักษาพยาบาลเฉพาะตัว ตามข้อ ๑๓ (๒) เช่นเดียวกับผู้มีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล โดยอนุโลม เว้นแต่ผู้มีสิทธิเบิกจากหน่วยงานอื่น ให้เบิกจากหน่วยงานนั้นก่อน ถ้าเบิกจากหน่วยงานนั้น ได้ต่ำกว่าสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ให้ผู้มีสิทธิเบิกในส่วนที่ยังขาดอยู่ แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาทต่อปี กรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้เบิกค่ารักษาพยาบาลให้แก่ศิลปินแห่งชาติตามที่เคยปฏิบัติ ต่อมาเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจเอกสารการเงินของกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม และได้ทักท้วงด้วยวาจาเกี่ยวกับการเบิกค่ารักษาพยาบาลของศิลปินแห่งชาติว่า ไม่สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลจากคลินิก โรงพยาบาลเอกชน และค่ารักษาพยาบาลส่วนเกินจากการเบิกจ่ายตามสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ซึ่งเดิมกรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลตามข้อ ๙ (๒) แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม ว่าด้วยการจัดสวัสดิการศิลปินและผู้มีผลงานทางด้านวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม เพื่อช่วยเหลือผู้มีผลงานทางด้านวัฒนธรรมและศิลปินด้านสวัสดิการและความเป็นอยู่ และตามกฎหมายกระทรวงกำหนดสาขา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือก และประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้มีการเพิ่มหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวงเงินค่ารักษาพยาบาลไม่เกินหนึ่งแสนบาทต่อปี นอกจากนั้นเป็นไปตามเจตนารมณ์เดิมทุกประการ ซึ่งเจ้าหน้าที่กองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมได้ชี้แจงตามแนวปฏิบัติที่เคยดำเนินการมา แต่เจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยังยืนยันความเห็นเดิม และอาจต้องเรียกเงินค่ารักษาพยาบาลส่วนที่เบิกไม่ได้คืนจากศิลปินแห่งชาติ

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป กรมส่งเสริมวัฒนธรรมจึงขอหารือว่า การเบิกค่ารักษาพยาบาลแก่ศิลปินแห่งชาติ ตามข้อ ๑๓ (๒) แห่งกฎกระทรวง กำหนดสาขา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือก และประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ ครอบคลุมค่ารักษาพยาบาลจากคลินิก โรงพยาบาลเอกชน และค่ารักษาพยาบาลส่วนเกินจากการเบิกจ่ายตามสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล รวมถึงส่วนที่เบิกไม่ได้ตามแนวทางที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมเคยปฏิบัติหรือไม่

ส่งพร้อมหนังสือ ส่วนที่ ๖๕๐๑/๐๙๗๘ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมส่งเสริมวัฒนธรรม) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า เดิมกรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้ดำเนินการเบิกค่ารักษาพยาบาลเฉพาะตัวให้แก่ศิลปินแห่งชาติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๙ (๒)^๑ แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม ว่าด้วยการจัดสวัสดิการศิลปินและผู้มีผลงานทางด้านวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยในข้อ ๙ (๒) วรรคสอง แห่งระเบียบดังกล่าวกำหนดว่า “ค่ารักษาพยาบาลเฉพาะตัวเมื่อเบิกตาม (๒) วรรคหนึ่งได้ไม่เต็มจำนวนหรือในกรณีที่เบิกตาม (๒) วรรคหนึ่งไม่ได้ ส่วนที่ยังขาดอยู่หรือที่เบิกไม่ได้ ให้เบิกตามระเบียบนี้ได้อีกครั้งหนึ่งของแต่ละครั้ง ทั้งนี้ ภายในวงเงินไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท ต่อปีงบประมาณ” ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้ถูกยกเลิกโดยมาตรา ๓^๒ แห่งพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ แต่ระเบียบคณะกรรมการกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมว่าด้วยการจัดสวัสดิการศิลปินและผู้มีผลงานทางด้านวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๒ ยังคงใช้บังคับอยู่โดยผลของมาตรา ๓๑^๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน จนมีการออกกฎกระทรวงกำหนดสาขา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือก และประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นกฎกระทรวงที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง^๔ แห่งพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ และมีผลใช้บังคับ

^๑ข้อ ๙ การจัดสวัสดิการแก่ศิลปินแห่งชาติ ให้จ่ายได้ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ค่ารักษาพยาบาลเฉพาะตัว ตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลเช่นเดียวกับข้าราชการโดยอนุโลม หากมีสิทธิเบิกจากหน่วยงานอื่น ให้เบิกจากหน่วยงานนั้นก่อน ถ้าเบิกจากหน่วยงานนั้นได้ต่ำกว่าการเบิกตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลข้างต้น ให้มีสิทธิเบิกตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลข้างต้นได้ในส่วนที่ยังขาดอยู่

ค่ารักษาพยาบาลเฉพาะตัวเมื่อเบิกตาม (๒) วรรคหนึ่ง ได้ไม่เต็มจำนวนหรือในกรณีที่เบิกตาม (๒) วรรคหนึ่งไม่ได้ ส่วนที่ยังขาดอยู่หรือที่เบิกไม่ได้ ให้เบิกตามระเบียบนี้ได้อีกครั้งหนึ่งของแต่ละครั้ง ทั้งนี้ภายในวงเงินไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท ต่อปีงบประมาณ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๔๘๕

(๒) พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๖

(๓) พระราชบัญญัติระเบียบแบบกรรมการสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๔๘๖

(๔) พระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๒

(๕) พระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

^๓มาตรา ๓๑ ให้บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๔๘๕ และพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ออกใช้บังคับ

^๔มาตรา ๒๙ การกำหนดสาขา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ รวมตลอดถึงประโยชน์ตอบแทนซึ่งศิลปินแห่งชาติจะได้รับจากกองทุน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ

เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ โดยข้อ ๑๓^๕ แห่งกฎกระทรวงดังกล่าวได้กำหนดให้ศิลปินแห่งชาติได้รับประโยชน์ตอบแทนในกรณีต่าง ๆ ไว้หลายกรณีรวมทั้งค่ารักษาพยาบาลเฉพาะตัวด้วย ซึ่งการจ่ายประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติจะจ่ายจากเงินของกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๒^๖ แห่งกฎกระทรวงเดียวกัน โดยในส่วนของประโยชน์ตอบแทนที่เป็นค่ารักษาพยาบาลที่จะเบิกให้แก่ศิลปินแห่งชาตินั้น ข้อ ๑๓ (๒) กำหนดว่า “ค่ารักษาพยาบาลเฉพาะตัว เช่นเดียวกับผู้มีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลโดยอนุโลม เว้นแต่มีสิทธิเบิกจากหน่วยงานอื่น ให้เบิกจากหน่วยงานนั้นก่อน ถ้าเบิกจากหน่วยงานนั้นได้ต่ำกว่าสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ให้มีสิทธิเบิกในส่วนที่ยังขาดอยู่ แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาทต่อปี” โดยมีได้มีบทบัญญัติกำหนดให้เบิกค่ารักษาพยาบาลตามกฎหมายกระทรวงนี้ได้อีกในกรณีที่เบิกค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลได้ไม่เต็มจำนวนหรือเบิกไม่ได้ ดังเช่นที่เคยกำหนดไว้ในข้อ ๙ (๒)^๗ วรรคสอง แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม ว่าด้วยการจัดสวัสดิการศิลปินและผู้มีผลงานทางด้านวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๒

เมื่อกฎกระทรวงกำหนดสาขา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือก และประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ มิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้เป็นพิเศษให้สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลส่วนที่เบิกไม่ได้จากการเบิกจ่ายตามสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลได้ ดังนั้น ในการพิจารณาสิทธิของศิลปินแห่งชาติเกี่ยวกับการเบิกค่ารักษาพยาบาลจึงต้องนำหลักเกณฑ์ในเรื่องสิทธิของผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการ

ข้อ ๑๓ ให้ศิลปินแห่งชาติได้รับประโยชน์ตอบแทน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินตอบแทนรายเดือนตลอดระยะเวลาที่มีชีวิตอยู่ ในอัตราตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) ค่ารักษาพยาบาลเฉพาะตัว เช่นเดียวกับผู้มีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลโดยอนุโลม เว้นแต่มีสิทธิเบิกจากหน่วยงานอื่น ให้เบิกจากหน่วยงานนั้นก่อน ถ้าเบิกจากหน่วยงานนั้นได้ต่ำกว่าสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ให้มีสิทธิเบิกในส่วนที่ยังขาดอยู่ แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาทต่อปี

(๓) เงินช่วยเหลือประสพสาธารณภัยเท่าที่เสียหายจริง รายละเอียดไม่เกินห้าหมื่นบาทต่อครั้ง

(๔) ค่าของเยี่ยมในยามเจ็บป่วยหรือในโอกาสสำคัญเท่าที่จ่ายจริง รายละเอียดไม่เกินสามพันบาทต่อครั้ง

(๕) เงินช่วยเหลือเมื่อเสียชีวิต เพื่อร่วมบำเพ็ญกุศลศพ รายละเอียดสองหมื่นบาท

(๖) ค่าเครื่องเคราศพตามประเพณีที่เหมาะสมเท่าที่จ่ายจริง รายละเอียดไม่เกินสามพันบาท

(๗) เงินช่วยเหลือค่าจัดทำหนังสือเผยแพร่ผลงานเมื่อเสียชีวิต เท่าที่จ่ายจริง รายละเอียดไม่เกินหนึ่งแสน

ห้าหมื่นบาท

ข้อ ๑๒ ประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติ ให้จ่ายจากเงินของกองทุน

โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามมาตรา ๘^๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยกรณีของการเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของเอกชนนั้น มาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ได้กำหนดสิทธิในการได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลกรณีการเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของเอกชนไว้ ๓ กรณี ได้แก่ กรณีตาม (๒) การเข้ารับการรักษาพยาบาลตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ประเภทผู้ป่วยใน กรณีตาม (๓) การเข้ารับการรักษาพยาบาลทั้งประเภทผู้ป่วยนอกหรือผู้ป่วยใน เฉพาะกรณีที่ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวเป็นผู้ป่วยฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการแพทย์ฉุกเฉิน และกรณีตาม (๔) การเข้ารับการรักษาพยาบาลตามที่กระทรวงการคลังกำหนดประเภทผู้ป่วยนอก เป็นครั้งคราว เพราะเหตุที่สถานพยาบาลของทางราชการมีความจำเป็นต้องส่งตัวให้แก่สถานพยาบาลของเอกชนนั้น ดังนั้น ศิลปินแห่งชาติจึงมีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลจากการเข้ารับการรักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลของเอกชนได้ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว และไม่สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลในส่วนที่เบิกไม่ได้จากการเบิกจ่ายตามสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามแนวทางที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมเคยปฏิบัติตามระเบียบเดิม

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) มีข้อสังเกตว่า หากกฎกระทรวงกำหนดสาขา คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือก และประโยชน์ตอบแทนของศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับแนวทางการเบิกค่ารักษาพยาบาลให้แก่ศิลปินแห่งชาติ ตามที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมเคยปฏิบัติ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติอาจพิจารณาเสนอแก้ไข กฎกระทรวงดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่แท้จริงในการจัดสวัสดิการให้แก่ศิลปินแห่งชาติต่อไป

(นายอัคร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๕๖

มาตรา ๘ ผู้มีสิทธิมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับตนเอง หรือบุคคลในครอบครัวของตน ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของทางราชการ ทั้งประเภทผู้ป่วยนอกหรือผู้ป่วยใน

(๒) การเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของเอกชนตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ประเภทผู้ป่วยใน

(๓) การเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของเอกชน ทั้งประเภทผู้ป่วยนอกหรือผู้ป่วยใน เฉพาะกรณีที่ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัวเป็นผู้ป่วยฉุกเฉินตามกฎหมายว่าด้วยการแพทย์ฉุกเฉิน

(๔) การเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของเอกชนตามที่กระทรวงการคลังกำหนด ประเภทผู้ป่วยนอก เป็นครั้งคราว เพราะเหตุที่สถานพยาบาลของทางราชการมีความจำเป็นต้องส่งตัวให้แก่สถานพยาบาลของเอกชนนั้น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นสถานพยาบาลของเอกชนตามพระราชกฤษฎีกานี้หรือไม่ก็ตาม

การจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ให้จ่ายเป็นค่ารักษาพยาบาลโดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ประเภท และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด